

โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์
การพัฒนาภาคเหนือตอนบน ระยะ 10 ปี
(พ.ศ. 2542 – 2551)

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูป	ฒ
บทที่ 1	บทนำ
1.1	ความเป็นมาของโครงการศึกษา
1.2	วัตถุประสงค์ของโครงการศึกษา
1.3	ขอบเขตของการศึกษา
1.4	แนวทางการศึกษา
1.5	ขอบเขตและสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา
1.5.1	ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
1.5.2	สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา
1.5.2.1	ประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
1.5.2.2	ภาคเหนือตอนบน
1.5.2.3	การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบน
บทที่ 2	สถานการณ์การพัฒนาภาคเหนือตอนบนและแนวโน้ม
2.1	คำนำ
2.2	โครงสร้างเศรษฐกิจ
2.2.1	สภาพโดยรวมในอดีต
2.2.2	วิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของไทยจากปี 2540
2.2.3	เศรษฐกิจในภาคเหนือ
2.2.3.1	สถานการณ์ของภาคเหนือโดยรวม
2.2.3.2	สถานการณ์ของภาคเหนือตอนบน
2.2.4	ภาวะเศรษฐกิจของภาคเหนือในปี 2540
2.2.4.1	ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป
2.2.4.2	การผลิตภาคเกษตร
2.2.4.3	การผลิตนอกภาคเกษตร
2.2.4.4	ภาวะการค้าระหว่างประเทศ

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
2.2.4.5	อัตราเงินเฟ้อ	2-9
2.2.4.6	ภาวะการเงิน	2-9
2.2.4.7	การคลัง	2-9
2.2.5	โครงสร้างเศรษฐกิจรายจังหวัดในภาคเหนือตอนบน	2-10
2.2.5.1	ดัชนีการพัฒนา	2-10
2.2.5.2	สัดส่วนของค่า GPP ของสาขาต่าง ๆ ต่อค่า GPP รวมของจังหวัด	2-14
2.2.6	แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจในอนาคต	2-17
2.2.6.1	เศรษฐกิจของประเทศไทย	2-17
2.2.6.2	แนวโน้มของเศรษฐกิจในภาคเหนือ	2-17
2.2.6.3	แนวโน้มของเศรษฐกิจของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน	2-18
2.3	สถานการณ์ด้านการเกษตร	2-24
2.3.1	สถานการณ์การเกษตรกรรมในกลุ่มประเทศ GMS	2-24
2.3.1.1	สถานการณ์การเกษตรการเกษตรของเมียนมาร์	2-24
2.3.1.2	การเกษตรของ สปป. ลาว	2-27
2.3.1.3	สถานการณ์การเกษตรของจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน)	2-29
2.3.1.4	สถานการณ์การเกษตรของเวียดนาม	2-31
2.3.1.5	ผลกระทบการเกษตรของประเทศกลุ่ม GMS ต่อภาคเหนือตอนบน	2-33
2.3.2	สถานการณ์จากอดีตถึงปัจจุบัน	2-33
2.1.1.1	สถานการณ์ทั่วไปในภาคเหนือตอนบน	2-33
2.3.2.2	ข้าว	2-36
2.3.2.3	ข้าวโพด	2-38
2.3.2.4	ถั่วเหลือง	2-38
2.3.2.5	กระเทียม	2-39
2.3.2.6	หอมหัวใหญ่ หอมแบ่ง และหอมแดง	2-40
2.3.2.7	มันฝรั่ง	2-41
2.3.2.8	ใบยาสูบ	2-42
2.3.2.9	ลำไย	2-43
2.3.2.10	ลิ้นจี่	2-43
2.3.2.11	ไม้ผลอื่น ๆ	2-44
2.3.2.12	พืชผัก	2-45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
2.3.2.13	โค	2-46
2.3.2.14	การเลี้ยงปลุสัตว์อื่น ๆ	2-48
2.3.2.15	การเพาะปลูกในพื้นที่โครงการชลประทานขนาดใหญ่	2-49
2.3.2.16	ปัญหาและข้อจำกัดของการเกษตรในภาคเหนือตอนบน	2-52
2.3.3	แนวโน้มและเป้าหมายการผลิตสินค้าเกษตรในภาคเหนือตอนบน	2-53
2.3.4	ศักยภาพการพัฒนาการเกษตรในภาคเหนือตอนบน	2-56
2.4	สถานการณ์ด้านอุตสาหกรรม การลงทุนและการค้า	2-58
2.4.1	สถานการณ์ด้านอุตสาหกรรม	2-58
2.4.1.1	สถานการณ์อุตสาหกรรมของประเทศไทย	2-58
2.4.1.2	อุตสาหกรรมในภาคเหนือตอนบน	2-59
2.4.2	แนวโน้มอนาคตอุตสาหกรรมภาคเหนือตอนบน 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2542-2551)	2-66
2.4.3	สถานการณ์ด้านการลงทุน	2-67
2.4.3.1	สถานการณ์การลงทุนของประเทศไทย	2-67
2.4.3.2	การลงทุนของไทยในต่างประเทศ	2-68
2.4.3.3	การส่งเสริมการลงทุนในภูมิภาค	2-70
2.4.3.4	แนวโน้มอนาคตการลงทุนในภาคเหนือตอนบน 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2542-2551)	2-78
2.4.4	การค้าผ่านแดน	2-81
2.4.5	การประเมินศักยภาพการพัฒนาของสาขาอุตสาหกรรมและการลงทุน	2-84
2.5	สถานการณ์ด้านการบริการและการท่องเที่ยว	2-87
2.5.1	สถานการณ์ของประเทศไทย	2-87
2.5.2	การท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน	2-88
2.5.3	ทรัพยากรการท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน	2-88
2.5.4	การท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบนรายจังหวัด	2-94
2.5.4.1	สภาพโดยรวม	2-94
2.5.4.2	ทรัพยากรการท่องเที่ยวรายจังหวัด	2-95
2.5.4.3	สถานการณ์ด้านจำนวนและอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยว	2-95
2.5.5	ตลาดการท่องเที่ยวประเทศในกลุ่ม GMS	2-95

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5.5.1	ศักยภาพของการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน (GMS) 2-96
2.5.5.2	ศักยภาพตลาดการท่องเที่ยวจีน 2-97
2.5.6	แนวโน้มการท่องเที่ยวในระยะเวลา 10 ปีในอนาคต 2-99
2.5.6.1	การท่องเที่ยวของโลก 2-99
2.5.6.2	การท่องเที่ยวของโลก 2-99
2.5.6.3	การท่องเที่ยวในอนาคตของภาคเหนือตอนบน 2-99
2.5.7	การประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดต่าง ๆ 2-107
2.6	สถานการณ์ด้านคนและสังคม 2-109
2.6.1	ภาพรวมประชากรในภาคเหนือตอนบน 2-109
2.6.1.1	จำนวนประชากรของภาคเหนือตอนบน 2-109
2.6.1.2	อัตราการเพิ่มของประชากร 2-109
2.6.1.3	การอพยพของประชากร 2-114
2.6.1.4	การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร 2-115
2.6.1.5	แรงงานและภาวะการจ้างแรงงาน 2-116
2.6.1.6	การลักลอบของแรงงานต่างชาติเข้ามาไปภาคเหนือตอนบน 2-118
2.6.1.7	การคาดประมาณประชากรในภาคเหนือตอนบน 2-120
2.6.1.8	การวิเคราะห์ด้านประชากรและสังคมเชิงเปรียบเทียบของกลุ่มประเทศ GMS 2-121
2.6.2	สถานการณ์ด้านการศึกษาในภาคเหนือตอนบน 2-122
2.6.3	สถานการณ์ด้านสาธารณสุข 2-124
2.7	สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2-128
2.7.1	สถานการณ์อดีตจนถึงปัจจุบันระดับกลุ่มประเทศ GMS 2-128
2.7.2	สถานการณ์ในภาคเหนือตอนบน 2-128
2.7.2.1	ทรัพยากรป่าไม้ 2-128
2.7.2.2	ทรัพยากรแหล่งน้ำผิวดิน 2-132
2.7.2.3	แหล่งน้ำใต้ดิน 2-132
2.7.2.4	ทรัพยากรประมง 2-132
2.7.2.5	ทรัพยากรแหล่งแร่ 2-132
2.7.3	แนวโน้มภาคเหนือตอนบนรายจังหวัด 2-136

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
2.7.4	แนวโน้มทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคต 10 ปี ข้างหน้า	2-138
2.7.4.1	แนวโน้มสำหรับภาคเหนือตอนบน	2-138
2.7.4.2	แนวโน้มในกลุ่มประเทศ GMS	2-139
2.8	สถานการณ์ด้านโครงสร้างพื้นฐานและชุมชนเมือง	2-142
2.8.1	สถานการณ์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	2-142
2.8.1.1	สถานการณ์ด้านการคมนาคมขนส่ง	2-142
2.8.1.2	สถานการณ์ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม	2-148
2.8.1.3	สถานการณ์ด้านระบบไฟฟ้า	2-149
2.8.1.4	สถานการณ์ด้านแหล่งน้ำ	2-150
2.8.1.5	สถานการณ์ด้านการประปา	2-155
2.8.1.6	สถานการณ์ด้านระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม	
	ระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบกำจัดขยะมูลฝอย	2-156
2.8.2	สถานการณ์ด้านชุมชนเมือง	2-157
2.8.2.1	ภาพรวมเมืองและชุมชน	2-157
2.8.2.2	การกระจายตัวของชุมชนเมือง	2-159
2.8.2.3	กิจกรรมการพัฒนาที่สำคัญในเขตชุมชนเมือง	2-161
2.8.2.4	ระบบชุมชน	2-163
2.8.3	แนวโน้มการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	2-169
2.8.3.1	ด้านการคมนาคมขนส่ง	2-169
2.8.3.2	แหล่งน้ำและการประปา	2-175
2.8.4	แนวโน้มการพัฒนาชุมชนเมือง	2-179
2.8.4.1	นโยบายการพัฒนาพัฒนาเมืองและการกระจายความเจริญ	
	ไปสู่ภูมิภาค	2-179
2.9	ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาภาคเหนือตอนบน	2-184
2.9.1	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS)	2-184
2.9.1.1	ช่วงยุคสงครามเย็น (ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1945 ทศวรรษที่ 1980)	2-184
2.9.1.2	ช่วงหลังยุคสงครามเย็น (เริ่มจากทศวรรษ 1990 ถึงปัจจุบัน)	2-185
2.9.1.3	แนวโน้มสถานการณ์การเมืองในอนาคต 10 ปีข้างหน้า	2-186
2.9.2	กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	2-190
2.9.2.1	กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง	2-190

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
2.10	ภาพรวม ปัญหาและผลกระทบต่อการพัฒนา จากภาคเหนือตอนบน	2-199
2.10.1.1	จังหวัดเชียงราย	2-199
2.10.1.2	จังหวัดเชียงใหม่	2-205
2.10.1.3	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	2-213
2.10.1.4	จังหวัดพะเยา	2-221
2.10.1.5	จังหวัดน่าน	2-227
2.10.1.6	จังหวัดลำปาง	2-235
2.10.1.7	จังหวัดลำพูน	2-246
2.10.1.8	จังหวัดแพร่	2-254
2.10.1.9	จังหวัดตาก	2-261
บทที่ 3	ทิศทางและประเด็นการพัฒนากลัก	
3.1	คำนำ	3-1
3.2	การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันและตำแหน่งการพัฒนา	3-1
3.2.1	การเปรียบเทียบขีดความสามารถของภาคเหนือตอนบนของไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน	3-1
3.2.2	การเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดในภาคเหนือตอนบน	3-3
3.3	การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมาย	3-5
3.3.1	การวิเคราะห์กลุ่มประเทศ GMS	3-5
3.3.2	พื้นที่เป้าหมายสำหรับการพัฒนาภาคเหนือตอนบน	3-6
3.3.2.1	กลุ่มประเทศ GMS และประเทศใกล้เคียง	3-6
3.3.2.2	พื้นที่เป้าหมายในภาคเหนือตอนบน	3-9
3.4	ศักยภาพ โอกาส และข้อจำกัดของการพัฒนาภาคเหนือตอนบน	3-11
3.4.1	ศักยภาพ โอกาสและข้อจำกัดอันเนื่องมาจากปัจจัยภายใน	3-11
3.4.1.1	ศักยภาพและโอกาส	3-12
3.4.1.2	ปัญหาและข้อจำกัดของการพัฒนาอันเกิดจากปัจจัยภายใน	3-15
3.4.2	ศักยภาพ โอกาสและข้อจำกัดอันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอก	3-18
3.4.2.1	ผลกระทบจากปัจจัยภายนอกต่อจังหวัดในภาคเหนือตอนบน	3-18
3.4.2.2	ปัญหาและข้อจำกัดอันเกิดจากปัจจัยภายนอกในภาพรวม	3-30
3.4.2.3	การดำเนินงานภายใต้ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ	3-33
3.5	บทบาทและเป้าหมายของการพัฒนา	3-34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
3.5.1	กลุ่มพื้นที่ศูนย์กลางความเจริญของภาค	3-34
3.5.2	กลุ่มพื้นที่ชายแดน	3-35
3.5.3	กลุ่มพื้นที่พัฒนาพิเศษ	3-36
3.5.4	กลุ่มพื้นที่พัฒนาเชิงอนุรักษ์	3-37
บทที่ 4	วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนา	
4.1	วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์และภารกิจ	4-1
4.1.1	องค์ประกอบของการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจ	4-1
4.1.1.1	องค์ประกอบที่ 1 : สถานการณ์ ศักยภาพ และโอกาสการพัฒนา	4-2
4.1.1.2	องค์ประกอบที่ 2 : ความต้องการของท้องถิ่นในการพัฒนา ภาคเหนือตอนบน	4-3
4.1.1.3	องค์ประกอบที่ 3 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา ภาคเหนือตอนบน	4-6
4.1.2	การกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจ	4-8
4.2	การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา	4-11
4.3	ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลัก	4-12
4.3.1	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในภาคเหนือตอนบน	4-12
4.3.2	ยุทธศาสตร์พัฒนาความร่วมมือในกลุ่มประเทศ GMS	4-14
4.4	ยุทธศาสตร์พัฒนารายสาขา	4-16
4.4.1	ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาคนและสังคม	4-16
4.4.1.1	กลยุทธ์ที่ 1 : การพัฒนาศักยภาพของคน สังคมและการฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมในเมืองและชนบท โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	4-16
4.4.1.2	กลยุทธ์ที่ 2 : การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ช่วยเหลือ และพัฒนา ผู้ด้อยโอกาส โดยใช้เครือข่ายสังคมเป็นฐาน	4-22
4.4.1.3	กลยุทธ์ที่ 3 : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มประเทศ GMS	4-25
4.4.1.4	กลยุทธ์ที่ 4 : การกำหนดนโยบายและมาตรการในทางปฏิบัติสำหรับการ จัดการเกี่ยวกับการลักลอบเข้ามาทำงานของแรงงานประเทศเพื่อนบ้าน	4-25
4.4.2	ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	4-30
4.4.2.1	กลยุทธ์ที่ 1 : การบริหารการใช้น้ำและการวางแผนพัฒนา แหล่งน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยา	4-30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
4.4.2.2	กลยุทธ์ที่ 2 : การสนับสนุนการจัดการลุ่มน้ำอย่างมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน	4-31
4.4.2.3	กลยุทธ์ที่ 3 : การพัฒนาความร่วมมือในการบริหารจัดการ แม่น้ำร่วมกันระหว่างประเทศ GMS	4-32
4.4.2.4	กลยุทธ์ที่ 4 : สร้างภาพลักษณ์ และเน้นการบริหารการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ (Stock/Flow Resource) ที่มีการนำเข้ามาจาก ประเทศเพื่อนบ้านอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ระหว่าง ประเทศร่วมกัน	4-33
4.4.3	ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาด้านการเกษตร	4-35
4.4.3.1	กลยุทธ์ที่ 1 : การกระจายการผลิตที่เข้มข้น (Intensive) ให้มีความ หลากหลายตามสภาพความเหมาะสมของท้องถิ่น	4-35
4.4.3.2	กลยุทธ์ที่ 2 : การฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการเกษตรยั่งยืน	4-36
4.4.3.3	กลยุทธ์ที่ 3 : การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบการผลิตพืชของภาคเหนือตอนบนที่มีความได้ เปรียบด้านการผลิต คุณภาพและการตลาด	4-39
4.4.4	ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม	4-42
4.4.4.1	กลยุทธ์ที่ 1 : การพัฒนาและส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมมีความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการแข่งขัน	4-42
4.4.4.2	กลยุทธ์ที่ 2 : การปรับระบบการผลิต (โครงสร้าง) และกระจาย อุตสาหกรรมให้ครบวงจรทั้งในแนวตั้ง (Vertical Integration) และแนวนอน (Horizontal Integration)	4-45
4.4.4.3	กลยุทธ์ที่ 3 : การสร้างขีดความสามารถด้านอุตสาหกรรมเกษตร ให้เป็นผู้นำในกลุ่มประเทศ GMS	4-51
4.4.4.4	กลยุทธ์ที่ 4 : การพัฒนาให้เกิดการเชื่อมโยงศักยภาพและโอกาส ของอุตสาหกรรมเกษตรภาคเหนือตอนบนเข้ากับกลุ่มประเทศ GMS	4-52
4.4.5	ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนาด้านการลงทุน	4-54
4.4.5.1	กลยุทธ์ที่ 1 : การส่งเสริมโครงการลงทุนขนาดเล็กและขนาดกลาง ให้กระจายสู่พื้นที่ด้อยโอกาสและพื้นที่ชนบทเพื่อให้สามารถพึ่งพา ตนเองได้	4-54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
4.4.5.2	กลยุทธ์ที่ 2 : การส่งเสริมโครงการลงทุนในภาคเหนือตอนบน	4-54
4.4.5.3	กลยุทธ์ที่ 3 : การพัฒนาเขตการลงทุนพิเศษชายแดน	4-58
4.4.6	ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาด้านการค้า	4-59
4.4.6.1	กลยุทธ์ที่ 1 : การพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลายเพื่อสนองตลาด ภายในประเทศ	4-59
4.4.6.2	กลยุทธ์ที่ 2 : การพัฒนาขีดความสามารถทางการค้าในกลุ่ม ประเทศ GMS	4-62
4.4.6.3	กลยุทธ์ที่ 3 : การส่งเสริมความร่วมมือการค้าชายแดนกับกลุ่ม ประเทศ GMS	4-65
4.4.7	ยุทธศาสตร์ที่ 7 : การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว	4-69
4.4.7.1	กลยุทธ์ที่ 1 : การสนับสนุนบทบาทขององค์กรท้องถิ่น/ชุมชน ในการจัดการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร	4-69
4.4.7.2	กลยุทธ์ที่ 2 : การเจาะตลาดนักท่องเที่ยวจีน	4-73
4.4.7.3	กลยุทธ์ที่ 3 : การขยายตลาดท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับกลุ่ม ประเทศ GMS	4-73
4.4.8	ยุทธศาสตร์ที่ 8 : การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและชุมชนเมือง	4-75
4.4.8.1	กลยุทธ์ที่ 1 : กลุ่มพื้นที่ศูนย์กลางความเจริญของภาค	4-75
4.4.8.2	กลยุทธ์ที่ 2 : กลุ่มพื้นที่ชายแดน	4-76
4.4.8.3	กลยุทธ์ที่ 3 : กลุ่มพื้นที่พัฒนาพิเศษ	4-77
4.4.8.4	กลยุทธ์ที่ 4 : กลุ่มพื้นที่พัฒนาเชิงอนุรักษ์	4-78
4.4.9	ยุทธศาสตร์ที่ 9 : การพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ กับประเทศเพื่อนบ้าน	4-79
4.4.9.1	กลยุทธ์ที่ 1 : การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	4-79
4.4.9.2	กลยุทธ์ที่ 2 : การเสริมสร้างความเป็นศูนย์กลางของ อนุภูมิภาค	4-80
4.4.9.3	กลยุทธ์ที่ 3 : การพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับประเทศ เพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวผ่านแดน ตลอดจนการลงทุนร่วมกัน	4-83
4.4.9.4	กลยุทธ์ที่ 4 : การพัฒนาเขตเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนร่วม	4-84
4.5	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่	4-87
4.5.1	กลุ่มพื้นที่ศูนย์กลางความเจริญของภาค	4-87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
4.5.1.1	บทบาทโดยรวม	4-87
4.5.1.2	กลยุทธ์การพัฒนากลุ่มพื้นที่ศูนย์กลางความเจริญของภาค	4-88
4.5.2	กลุ่มพื้นที่ชายแดน	4-92
4.5.2.1	บทบาทโดยรวม	4-92
4.5.2.2	ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มพื้นที่ชายแดน	4-93
4.5.3	ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มพื้นที่พัฒนาพิเศษ	4-96
4.5.3.1	บทบาทโดยรวม	4-96
4.5.3.2	ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มพื้นที่พัฒนาพิเศษ	4-97
4.5.4	ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มพื้นที่เชิงอนุรักษ์	4-100
4.5.4.1	บทบาทโดยรวม	4-100
4.5.4.2	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	4-100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2.2-1	เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคเหนือ	2-5
2.2-2	การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตของภาคเหนือ	2-4
2.2-3	อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์ภาคเหนือจากช่วง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ถึงปี 2537	2-6
2.2-4	ดัชนีการพัฒนารายจังหวัดในภาคเหนือตอนบน	2-11
2.2-5	สัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมของสาขาต่าง ๆ ในจังหวัด ในภาคเหนือตอนบนปี 2539	2-15
2.2-6	ผลสรุปค่าดัชนีการพัฒนารายของสาขาต่าง ๆ ในจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน ปี 2533-2539	2-19
2.2-7	ลำดับความสำคัญของสาขาต่าง ๆ ของจังหวัดในภาคเหนือ ตอนบน ปี 2533-2539	2-20
2.3-1	การเปรียบเทียบโครงสร้างการผลิตในสาขาการเกษตรในภาคเหนือ ตอนบน ในระหว่างปี 2525 2535 และ 2539	2-35
2.3-2	การเปรียบเทียบการใช้ที่ดินถือครองทางการเกษตรในภาคเหนือ ตอนบนในปี 2525 กับปี 2535	2-35
2.3-3	การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงการปลูกพืชในภาคเหนือตอนบน ปี 2525 กับ 2535	2-36
2.3-4	ปริมาณผลผลิตลีนจีเป็นรายจังหวัด ปี 2536-2540	2-44
2.3-5	จำนวนโคที่เลี้ยงในประเทศไทย ณ วันที่ 1 มกราคม เป็นรายภาค	2-47
2.3-6	ชนิดและจำนวนปศุสัตว์ที่เลี้ยงเป็นรายจังหวัดในปี พ.ศ. 2538	2-49
2.3-7	ข้อมูลการเกษตรของโครงการชลประทานขนาดใหญ่ในภาคเหนือ ตอนบนในเขตลุ่มแม่น้ำปิง ปี พ.ศ. 2537/38	2-50
2.3-8	สรุปเป้าหมายการผลิตและมาตรการของรัฐปัจจุบันสำหรับสินค้าเกษตร ที่สำคัญในภาคเหนือตอนบน	2-54
2.3-9	การประเมินศักยภาพการพัฒนาเพาะปลูกพืชและการเลี้ยงปศุสัตว์ใน ภาคเหนือตอนบน	2-57
2.4-1	ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดภาคเหนือตอนบน ณ 31 ธันวาคม 2539	2-60

สารบัญญัตราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
2.4-2 การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในภาคเหนือตอนบน ปี 2529-2539	2-62
2.4-3 สาขาอุตสาหกรรมในภาคเหนือตอนบน ณ 31 ธันวาคม 2539	2-63
2.4-4 ขนาดโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการในภาคเหนือตอนบน ณ 31 ธันวาคม 2539 แยกตามขนาดของเงินลงทุน	2-65
2.4-5 ขนาดโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการในภาคเหนือตอนบน ณ 31 ธันวาคม 2539 แยกตามขนาดการจ้างแรงงาน	2-65
2.4-6 โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในภาคเหนือ ปี 2530-40	2-71
2.4-7 เงินลงทุนในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในภาคเหนือ ปี 2530-2540	2-71
2.4-8 ปริมาณการจ้างงานโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนใน ภาคเหนือ ปี 2530-2540	2-72
2.4-9 สถิติโครงการที่ได้รับการอนุมัติให้ส่งเสริมการลงทุนในจังหวัด ภาคเหนือตอนบน ปี 2530-2540 จำแนกตามจำนวนโครงการ	2-72
2.4-10 สถิติโครงการที่ได้รับการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนในจังหวัด ภาคเหนือตอนบนปี 2530-2540 จำแนกตามเงินลงทุน	2-73
2.4-11 สถิติโครงการที่ได้รับการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนในจังหวัด ภาคเหนือตอนบน ปี 2530-2540 จำแนกตามการจ้างงาน	2-74
2.4-12 สถิติหมวดผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการอนุมัติให้การส่งเสริมจำแนกตาม จำนวนโครงการใน 9 จังหวัดภาคเหนือตอนบน สะสมระหว่างปี 2530-2540	2-75
2.4-13 สถิติหมวดผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการอนุมัติให้การส่งเสริมจำแนกตาม เงินทุนใน 9 จังหวัดภาคเหนือตอนบน สะสมระหว่างปี 2530-39	2-76
2.4-14 สถิติหมวดผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการอนุมัติให้การส่งเสริมจำแนกตาม จำนวนแรงงานใน 9 จังหวัดภาคเหนือตอนบน สะสมระหว่างปี 2530-2540	2-77
2.4-15 สถิติโครงการร่วมทุนไทยและต่างชาติที่ได้รับการอนุมัติให้ส่งเสริม การลงทุนใน 9 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ปี 2531-2536	2-79
2.4-16 สรุปรูปการค้าชายแดนในภาคเหนือ	2-82
2.4-17 มูลค่าการค้าชายแดน (ในระบบ) ปี 2538-2540	2-84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
2.4-18 มูลค่าการส่งออกและนำเข้าของการค้าชายแดนในภาคเหนือ (ในระบบ) ปี 2538-2540	2-83
2.4-19 การประเมินศักยภาพของการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรม เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดในภาคเหนือตอนบน	2-86
2.5-1 จำนวนและอัตราเพิ่มของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและชาวไทย ในภาคเหนือตอนบนแยกรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2533-2539	2-89
2.5-2 จำนวนและสัดส่วนของนักท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน ปี พ.ศ. 2530 เปรียบเทียบระหว่างจังหวัด ภาค และประเทศ	2-90
2.5-3 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสัญชาติต่าง ๆ ที่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดในภาคเหนือตอนบนในปี พ.ศ. 2530 และ พ.ศ. 2539	2-91
2.5-4 แหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบนจำแนกเป็นรายประเภทและรายจังหวัด	2-93
2.5-5 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนปี 2536 และ 2539	2-96
2.5-6 สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวที่บริเวณต่าง ๆ รวมถึงภาคเหนือตอนบน	2-101
2.5-7 ผลการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มายังภาคเหนือ ตอนบนปี พ.ศ. 2540-2550	2-103
2.5-8 ผลการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มายังภาคเหนือตอนบน ปี พ.ศ. 2540-2550	2-104
2.5-9 ผลการคาดการณ์จำนวนวันพักของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ภาคเหนือ ตอนบนแยกรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2540-2550	2-105
2.5-10 ผลการคาดการณ์จำนวนวันพักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ภาคเหนือ ตอนบนแยกรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2540-2550	2-106
2.5-11 การประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน	2-108
2.6-1 จำนวนประชากรในภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือตอนล่าง ปี 2539	2-110
2.6-2 ประชากรบนที่สูงภาคเหนือตอนบน ปี 2536 และ 2540	2-111
2.6-3 ประชากรบนที่สูงภาคเหนือตอนบนจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ ปี 2538	2-112
2.6-4 ประชากรบนที่สูงภาคเหนือตอนบนจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ ปี 2540	2-113
2.6-5 จำนวนผู้ย้ายถิ่นออกในภาคเหนือตอนบนในช่วง ปี 2528-2533 และปี 2540	2-114
2.6-6 โครงสร้างของประชากรในภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือและประเทศไทย ปี 2533 และ 2538	2-115
2.6-7 แรงงานและภาวะการจ้างงานของภาคเหนือตอนบนและในภาคเหนือ	2-116
2.6-8 สถานภาพแรงงานของจังหวัดภาคเหนือตอนบน ปี 2537 และปี 2540	2-117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
2.6-9 การประมาณการจำนวนคนต่างชาตินในจังหวัดภาคเหนือตอนบน	2-119
2.6-10 คาดประมาณจำนวนประชากรภาคเหนือตอนบน จำแนกตามกลุ่มอายุ และอัตราเพิ่ม	2-120
2.6-11 จำนวนนักเรียน/จำนวนครู และอัตราส่วนครูต่อนักเรียน ในภาคเหนือตอนบนปี 2535-2539	2-123
2.6-12 จำนวนสถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดภาคเหนือตอนบนปี พ.ศ. 2536	2-124
2.6-13 จำนวนสถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดภาคเหนือตอนบน ปีงบประมาณ 2539	2-126
2.6-14 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์และจำนวนเตียงคนไข้ภาคเหนือตอนบน ปี 2539-2540	2-127
2.7-1 พื้นที่ของภาคเหนือตามลักษณะทางภูมิฐาน	2-129
2.7-2 พื้นที่ป่าไม้ของภาคเหนือตอนบน ปี 2536 และ 2541	2-129
2.7-3 การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่า ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2536	2-131
2.7-4 ลุ่มน้ำของภาคเหนือตอนบน	2-133
2.7-5 แหล่งน้ำใต้ดินที่สำคัญของภาคเหนือตอนบนตามลุ่มน้ำต่าง ๆ	2-133
2.7-6 ปริมาณการผลิตและมูลค่าแร่ของภาคเหนือตอนบน ที่สำคัญสูงสุด 10 อันดับแรกปี 2539	2-134
2.7-7 แหล่งและปริมาณสำรองหินที่สำคัญของภาคเหนือตอนบน	2-135
2.7-8 แผนการคาดการณ์ความต้องการใช้หินอุตสาหกรรมในภาคเหนือและภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย	2-135
2.7-9 ศักยภาพด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดในภาคเหนือตอนบน	2-137
2.8-1 การให้บริการโทรศัพท์ในภาคเหนือตอนบนปี พ.ศ. 2539	2-148
2.8-2 แหล่งผลิตไฟฟ้าและกำลังผลิตของภาคเหนือตอนบน	2-149
2.8-3 โครงการชลประทานที่มีในปัจจุบัน (พ.ศ. 2539)	2-151
2.8-4 ปริมาณความจุน้ำของเขื่อนหลักในภาคเหนือตอนบน	2-151
2.8-5 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปีของภาคเหนือตอนบน (ช่วงปี 2503-2539)	2-153
2.8-6 ปริมาณน้ำทำนในลุ่มน้ำของภาคเหนือตอนบน	2-154
2.8-7 แหล่งน้ำใต้ดินในภาคเหนือตอนบน	2-154
2.8-8 ความต้องการใช้น้ำในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในลุ่มน้ำเจ้าพระยาปี 2536	2-155
2.8-9 สถิติการประปาสัมปทานของภาคเอกชน ปี 2539	2-156

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
2.8-10 จำนวนพื้นที่ ประชากร และความหนาแน่นของประชากรเมืองใน ภาคเหนือตอนบนปี 2539	2-158
2.8-11 ชุมชนแออัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน	2-163
2.8-12 สภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนปี 2541	2-164
2.8-13 การคาดการณ์ปริมาณผู้โดยสาร ณ สนามบินเชียงใหม่	2-175
2.8-14 แสดงความต้องการปริมาณน้ำในกิจกรรมใช้น้ำในด้านต่าง ๆ ในกลุ่มน้ำภาคเหนือตอนบนระหว่างปัจจุบันและอนาคต	2-176
2.8-15 แสดงการคาดการณ์ปริมาณความต้องการน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค เฉลี่ยช่วงปี 2540-2549	2-177
2.8-16 การเปรียบเทียบแผนการผลิตกับปริมาณการใช้น้ำด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว	2-178
2.9-1 การสรุปสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศอันมีผลต่อประเทศ กลุ่ม GMS และภาคเหนือตอนบนของไทย	2-188
4.1-1 ศักยภาพ โอกาส และข้อจำกัดของการพัฒนาภาคเหนือตอนบน	4-4
4.1-2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาภาคเหนือตอนบน	4-6
4.1-3 การกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจ	4-9
4.1-4 ภารกิจที่จะทำให้วิสัยทัศน์แต่ละประเภทบรรลุผลตามเป้าหมาย	4-10
4.4-1 สรุปกลยุทธ์ และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาคมนและสังคม	4-29
4.4-2 สรุปกลยุทธ์ และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาและฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4-34
4.4-3 สรุปยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และพื้นที่เป้าหมายสำหรับการพัฒนาสาขาเกษตร	4-41
4.4-4 การเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมดั้งเดิม และอุตสาหกรรมใหม่กับส่วนกลาง ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้าน	4-49
4.4-5 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาสาขาอุตสาหกรรม	4-53
4.4-6 สรุปกลยุทธ์และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการลงทุน	4-59
4.4-7 สรุปกลยุทธ์และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการค้า	4-68
4.4-8 สรุปกลยุทธ์และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยว	4-75
4.4-9 สรุปกลยุทธ์และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และชุมชน	4-79
4.4-10 สรุปกลยุทธ์และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน	4-86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.5-1	สรุปกกลยุทธ์และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ : กลุ่มพื้นที่ศูนย์กลางความเจริญของภาค	4-92
4.5-2	สรุปกกลยุทธ์และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ : กลุ่มพื้นที่ชายแดน	4-96
4.5-3	สรุปกกลยุทธ์และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ : กลุ่มพื้นที่พัฒนาพิเศษ	4-100
4.5-4	สรุปกกลยุทธ์และพื้นที่เป้าหมายสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ : กลุ่มพื้นที่พัฒนาเชิงอนุรักษ์	4-105

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.5-1	แผนที่แสดงที่ตั้งของภาคเหนือตอนบน	1-8
1.5-2	จังหวัดในภาคเหนือตอนบน	1-9
1.5-3	การแบ่งกลุ่มจังหวัดตามลักษณะการพัฒนาเชิงพื้นที่	1-10
1.5-4	แนวทางหลวงซึ่งมีศักยภาพเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย	1-13
1.5-5	ที่ตั้งพื้นที่ชายแดนหลักและรองในภาคเหนือตอนบน	1-15
2.2-1	ประชากร มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมและ GPP ต่อคน ของจังหวัด ในภาคเหนือตอนบนปี 2539	2-12
2.4-1	จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม เงินลงทุนและแรงงานของจังหวัด ในภาคเหนือตอนบนปี 2539	2-61
2.5-1	แผนที่แสดงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในภาคเหนือตอนบน	2-92
2.7-1	พื้นที่ป่าไม้ ของจังหวัดในภาคเหนือตอนบนปี 2541	2-130
2.8-1	แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมในภาคเหนือตอนบน	2-143
2.8-2	โครงข่ายทางรถไฟในประเทศและการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน	2-146
2.8-3	พื้นที่ชลประทานและแหล่งน้ำในปัจจุบันและในอนาคตในภาคเหนือ ตอนบน	2-152
2.8-4	แผนภาพแสดงระบบชุมชนเมืองในภาคเหนือตอนบน	2-165
2.8-5	แผนแม่บทการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศ	2-172
2.8-6	เส้นทางรถไฟสายเด่นชัย-เชียงราย ขยายถึงเชียงแสนหรือแม่สาย ปี 2537	2-174